

לאיזורים הטרופיים של מחלות וחום

הבו טאם טאם
לידי אביר הים
בן גוריון שם
מרקד עלינו גט.
את הים טעם בלע וחיין,
טאם טאם תך — עד שארם אלייך.

מנגינה אין צורך לחבר. מישהו כבר חיבר מנגינה מתאימה לשיר המזוג.

★ ★ ★

הצד השני של מסך הקולנוע

ב חדר המלחים מכבים את האור; החברה רוצים לישון. מישהו מאחר לחזור ומדליק את האור. זורקים עליו נעל. מכבים את האור. למישהו על הסיפון מתחשק פתאום לשיר. „אולי תשתוק שם חמור!“ שקט. שקט.

פתאום מטרטר פעמון האזעקה. קול בהול נשמע ברמקול: „כל אנשי האניה, צאו לעמדות נטישה עכשיו! צאו לעמדות נטישה עכשיו!“

האנשים מקללים, לוקחים את הגורות ההצלה ועולים בריצה למעלה. אין שום דבר; לא סערה, לא רוח חזקה ולא מלחמה. מה פתאום עמדות נטישה? פשוט מאד: לקצין התורן התחשק לבדוק את מצב הכוונות. מקללים את הקצין התורן.

כל אדם עומד במקומו, מי ליד רפסודות ההצלה ומי ליד סירת המפרש. צוות המפקד עומד ליד סירת המנוע. צוות המפקד כולל את כל אנשי השירות המשובחים; לא מפני שהמפקד בחר אותם, אלא מפני שרוב סמל האניה דאג לכך.

אם תטבע האניה, אין הצוות חייב לטבוע עמה יחד. לשם כך נוצרו הרפסודות, סירות ההצלה ותרגילי עמדות הנטישה. ניתן אות ארגעה. הולכים לישון.

כשהים חלק והשמים יפים, מציגים סרט קולנוע בירכתיים. צריח התותח הוא היציע. יש באניה מלאי של סרטים. כל סרט מוצג יומיים. בפעם השניה הוא מוצג בשביל אנשי המשמרות שלא הספיקו לראותו בפעם הראשונה. הסרטים ישנים, נקרעים עשרים פעם במשך הקרנה אחת; גם זה חלק מהבידור. הקפטן אינו מהמין אף סרט אחד. לפעמים הוא רואה את אותו הסרט פעמיים. הוא עצמו בוחר את הסרטים. אבל הוא מסרב לתת את עדשת המשקפת שלו בשביל התרגום, לכן אין תרגום בסרט.

כשהים סוער, מקרינים את הסרט בחדר האוכל של הסמלים. יושבים בחדר ומקרינים על בד התלוי על הדלת. כשצפוף — יושבים גם מצדו השני של הבד; רואים את הסרט הפוך.

בכל שבת בערב, מתקיימת ארוחה חגיגית ומסיבת ערב הווי. התזמורת מנגנת שירים סנטימנטליים. דארוי שר שירים נאפוליטניים. שוב מתחילים להתגעגע הביתה. מישהו ניגש למיקרופון ומקריא משהו שצריך להיות היתולי. התחרות כדורגל דמונית בין הצוות לקצונה. מחייכים. בוציאן אהרון, ששמע פעם סיפורים מדאוד אל-נאטור, מתחיל לספר ושוכח לגמור. אפשר להשתגע. עד שטוני שממה לוקח את הענינים לידיים. טוני הגברתן אינו נוגע בנובך לרעה, הוא בחור עליון שאוהב רום וכל מיני שירים משונים שלמד בסדום.

מחלקים סוכריות ועוגות נוקשות. החברה מתחממים, באופן ספונטאני מגישים תכנית בידור.

★ ★ ★

כך הציל הדוקטור את האניה

ב אוקיינוס האטלנטי חם. האניה ממש לוהטת. הדוקטור יבוא עוד מעט להרצות על הסכנות שבאיזורים הטרופיים, ועל דרכי החיסון והמניעה. ירון ליואי מצויד בגיר על הלוח השחור תמונת בחורה עירונית. החברה עוזרים לו בעצות חברותיות. עד שבא הדוקטור. הוא מסתכל בצויר האשה ומחיין.

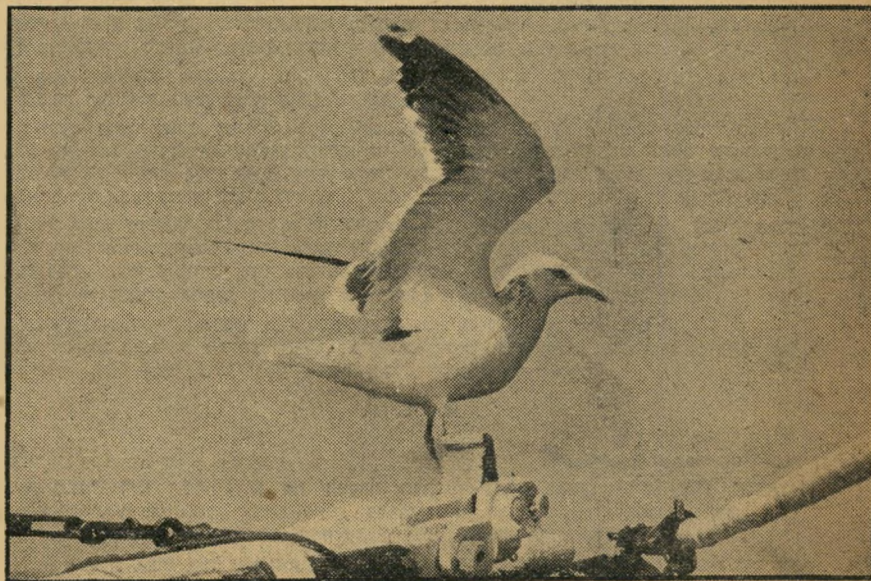
הדוקטור, צבר צעיר הגר בעפולה ואשר למד רפואה בשוויץ, הוא ממושקף ומתוהר בדיעת הצרפתית שלו. מאוחר יותר התהרט על כך. הוא מספר על מה שעלול לקרות לאדם באיזורים הטרופיים. ומה לא עלול לקרות לו? דבר, אבעבועות, חולירע, קדחת צהובה וקדחות בצבעים אחרים. עגבת ומחלת שנה.

איך להיזהר מכך? פשוט מאוד. כולם יקבלו זריקות חיסון נגד כל המחלות כולן, כל זריקה לחד. כולם ישתדלו להימצא כל שעות היום והלילה מתחת לכילות. חוץ מזה יקבל כל אחד, בכל יום שני, לארוחת הבוקר, קמוקין. זהו מין כינין מודרני.

רק מהרצאתו של הרופא על מחלות, היו כל אנשי הצוות מסוגלים לחלות. הם מקבלים את הרצאתו בסלחנות חביבה, כיוון שהדוקטור חביב בעצמו. אבל על מה שאירע זמן קצר אחרי כן, אי אפשר היה יותר לסלוח, למרות שהדוקטור נשאר חביב כשהיה.

הדוקטור החליט שבאיזורים הטרופיים, החברה מויעים יתר על המידה. ומי שמויע, כידוע, מאבד מלחים. איבוד מלחים גורם לחולשה. חולשה מביאה למחלות. מחלות גורמות למות. מוות עלול לגרום שמבטח לא תגיע לאילת. כדי למנוע כל זאת, יצא הדוקטור במבצע להצלת האניה. הוא החליט להחזיר את המלחים לגופות המלחים. בדרך הפשוטה של המלחת מי השתיה.

כנראה שהדוקטור היה מאוהב בשעה שהכניס מלחים לתוך מיכל מי השתיה של כל אנשי

בקצה החרטום. שחף ים פורש כנפיו בנחתו על קצה חרטום מבטח באוקיינוס האטלנטי. הם בטח מחפשים את הפגרים שלנו, אמרו החברה. כולם התיידו עם האורחים.

סייאסטה באיזורים הטרופיים. שניים מקציני האניה בשעות ההפסקה בין המשמרות, כשהם נמלטים מחום השמש הלוהט, רובצים במקום המוצל ביותר באניה בקרבת החרטום ליד מעלית התחמושת. מאחוריהם מימי, נראה אחד ממאוררי האניה הקטנים.

האשה שבקיר. על לוח הלימודים בירכתיים, לפני הרצאת הרופא מתנוססת דמותה של החתיכה היחידה באניה, יצירתו של ירון ליואי שצוירה בעזרת עצותיהם המקצועיות של אנשי הצוות. זוהי התגלמות הנערה שכל מלח חולם עליה בעת הפלגתו בים.

האניה. המים לא היו מלוחים מאוד — בכל אופן, לא יותר מלוחים מאשר מי הים. הבהורים שנאלצו לשתות מים אלה עד דאקאר, לא סלחו לו זאת לעולם. בכל מקום שהיה עובר, היו מפליטים לעברו „מלח! מלח!“

★ ★ ★

הנווט היה שיכור

ל הקות דולפינים וכרישים ליו את מבטח ככל שהתקרבה לדאקאר, אשר בסגל. מדי פעם היו עופות ים שונים, שהפים ואנפות, מוצאים להם מקום עגינה על החרטום, או בראש התורן הגדול.

בלי כל סיבה נראית לעין, התחילו האנשים להתמרמר ולרטון. ביחוד התרעמו בחשאי אנשי הכנופיה השחורה, אנשי חדר המכונות. אין ביניהם הרבה אנשי מקצוע, ואין ספק שהם עשו את העבודה הקשה ביותר במשך כל זמן המסע.

אך כרניות והתמרמרות, מהות סכנה בכל אניה. זוהי הסכנה הנודעת בשם הלועזי סילורס — עוררדין ימיים. עוררדין ימי אינו חבר בשום אגודה ואין לו תעודת מוסמכת, המאשרת את מקצועו. יותר מכל, אין הוא מסוגל לעזור לאיש כמלוא נימה — דבר שכל עוררדין יבשתי גרוע מסוגל לעשות.

עוררדין הימי — הוא הקטיגור הנסתר של כל אניה, המפיץ סיפורי בדים, עלילות שוא, מסית ומדיח. למרות הידיעה הברורה כי הוא מוזיק והרסני, שותים אנשי הצוות את דבריו בצמא, משום שהוא מבטא דעות חשוכות, החבויות גם בהם.

כל קברניט זהיר ובעל עיניים, נזהר מעוררדין ימיים, המורידים את מוראל הצוות. הקפטן של מבטח התגבר עליהם בקלות. שיחות הצוות הגלויות שלו עם המלחים, חוסר ההקפדה על בולשיט חסר צורך, היישר והדאגה לאנשים, כל אלה חיסלו את עורכי-הדין הימיים ברגע שצפו. משום כך היתה מבטח, מתחילת מסעה, טהורה מעבירות משמעת. במשך כל זמן המסע לא התקיים אפילו משפט משמעת אחד — אחד מדברי השבח המובהקים היכולים להאמר על אניה, צוותה ופיקודה.

מבטח הגיעה לנמל דאקאר. בנמל עגנה אותה שעה אנית מספנה קרבית של צי המלחמה הצרפתי; אנשיה קיבלו בלבביות אוהדת את אנשי מבטח.

סמל צרפתי עלה בפתח הנמל על מבטח כדי להובילה אל תוך הנמל. אולם מאחר שאיש לא ידע את דרגתו, התקבל הסמל בכבוד הניתן רק לקצינים. בעליתו וברדתו, שרקו משמרות ההתקשרות בצפצפות שבפיהם. ספק רב אם הסמל הצרפתי הידידותי היה ראוי לשריקות אלה. הוא היה קצת מבוסס, וכך אירע שמבטח התקרבה לחוף במהירות מסחררת, כשאנשיה והאנשים על החוף בטוחים שהיא תתקע עוד מעט ברציף. כעניי רוחם ראו אנשי מבטח תקופת שהייה ארוכה בדאקאר. ברגע האחרון ממש נטל הקפטן את הנייחט לידיו. בקור רוח מופתי, נתן הוראות קצרות וברורות להגה ולחדר המכונות. לפני שנתקלה ברציף, הספיקה מבטח להסתובב, מבלי לשפשף אפילו בחוף. היא נקשרה לרציף.